

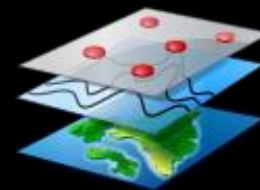
Légi lézeres letapogatások és erdészeti felhasználásuk

Király Géza^{1,2}, Barton Iván^{1,2}, Brolly Gábor¹,
Czimer Kornél¹, Burai Péter², Enyedi Péter²

¹NYME, Erdőmérnöki Kar, GEVI, Sopron
Földmérési és Távérzékelési Tanszék

²Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös

- Innovatív módszerek a Dunamenti ártéri erdők leltározására és monitorozására 3D-s távérzékelési eljárásokkal
- HUSK/1101/1.2.1/0141
- Futamidő: 28 (24) hónap
  - Kezdet: 2012.09.01.
  - Vége: 2014.12.31. (2014.08.31.)
- Partnerek:
  - Zólyomi Erdészeti Központ – Vezető Partner
  - ERTI – magyar Partner
  - NYME – Partner2

Módszertan 1.

- A légifelmérés tervezése és engedélyeztetése
- A felmérés megvalósulása
- Elő-feldolgozás
  - Szűrés
  - Relatív tájékozás
  - Abszolút tájékozás
- Feldolgozás
  - Borított felszínmodell előállítása (DSM)
  - Digitális domborzatmodell előállítása (DTM)
  - Normalizált borított felszínmodell (nDSM)

Módszertan 2.

- Erdészeti paraméterek meghatározása
  - Terület-alapú módszerek
    - Faállomány magasság
    - Záródás
    - Fatérfogat
  - Egyesfa-alapú módszerek
    - Törzsszám
    - Egyesfa magassága
    - Koronavetület
    - Egyesfa-térfogat
- Referencia-adatok
  - Üzemterv (2013-as repülés területére)
  - TLS
  - FieldMap-es mérések (ERTI)

Légifelmérések

Tervek

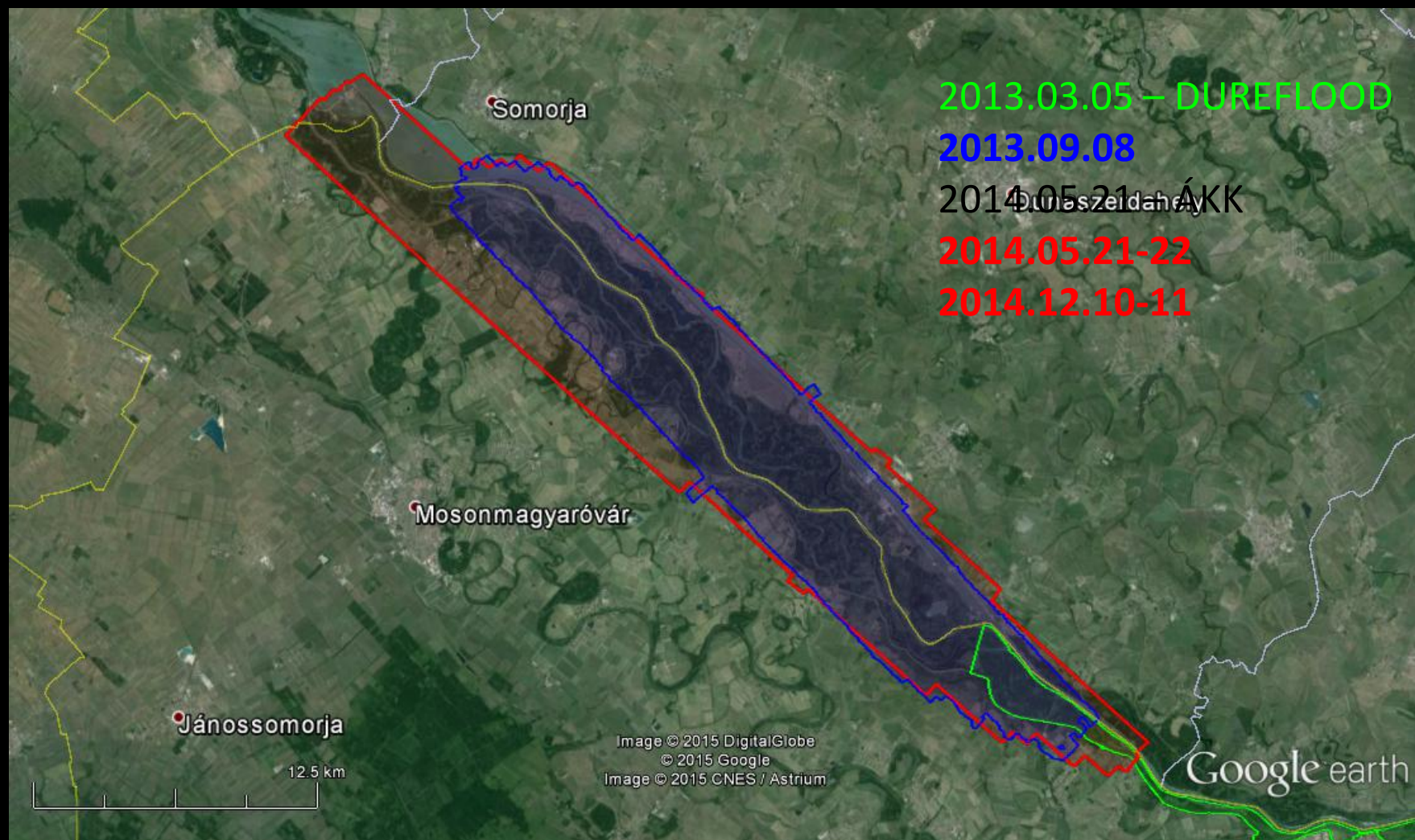
- Lézeres és képi adatok **együttes** készítése
- Magyar – szlovák területet egyben
- Repülések tervezett ideje:
  - Lombtalan, 2013 koratavas
  - Lombos, 2013 nyár
- 399/2012. (XII. 20.) Korm. Rendelet
- Közbeszerzés a szlovák partnernél
- Engedély 2013.09.02-án

Megvalósulások

- 2013.03.05 – DUREFLOOD
- **2013.09.08**
- 2014.05.21 – ÁKK
- **2014.05.21-22**
- **2014.12.10-11**

Légifelmérések Megvalósulások

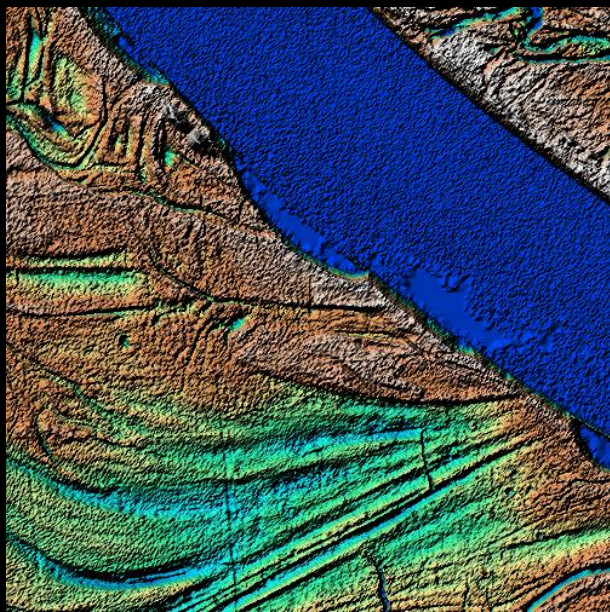

A digitális felületmodellek

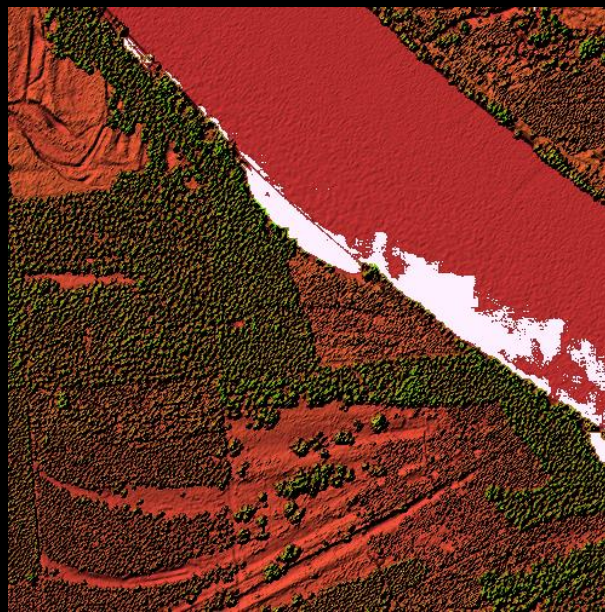

**Digitális Domborzatmodell
DDM – DTM**

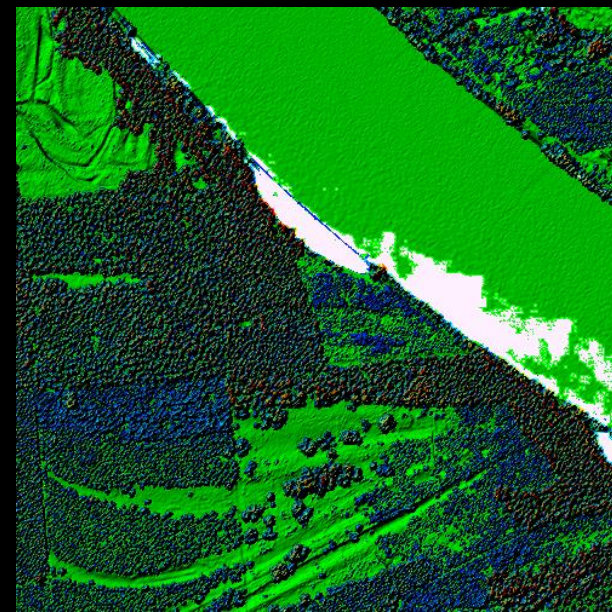
■ Adaptív TIN
módszer

**Borított felszínmodell
BFM – DSM**

■ Parabola-illesztés
módszere

**Normalizált borított
felszínmodell nDSM**

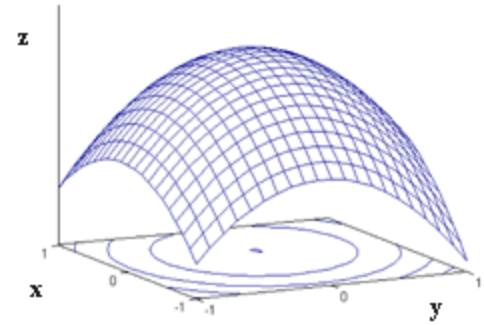

nDSM = DSM-DTM

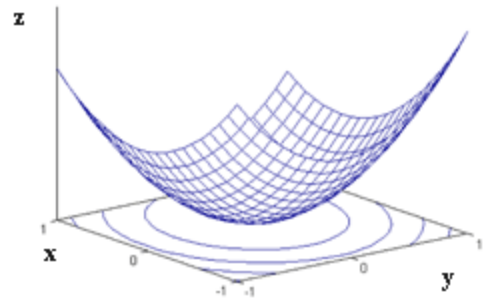
Borított felszínmodell (DSM)

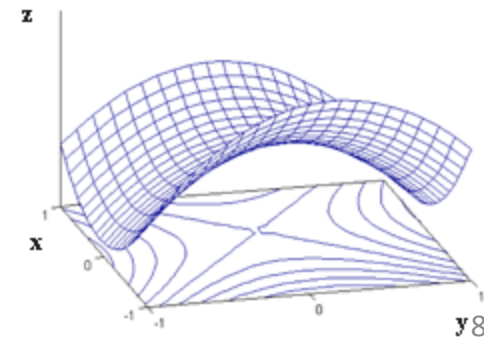
- Funkcionális modell
  - Famagasság
  - Egyedek koronája
  - folytonos
- Tulajdonságai
  - A koronák legmagasabb pontjai
  - Sima felület a koronán belül
  - A koronák között lemegy a talajra
- Polinomiális közelítés
  - Approximáció
  - Lokális pontszűrés
  - Legfeljebb 2-od fokú felület

(a)

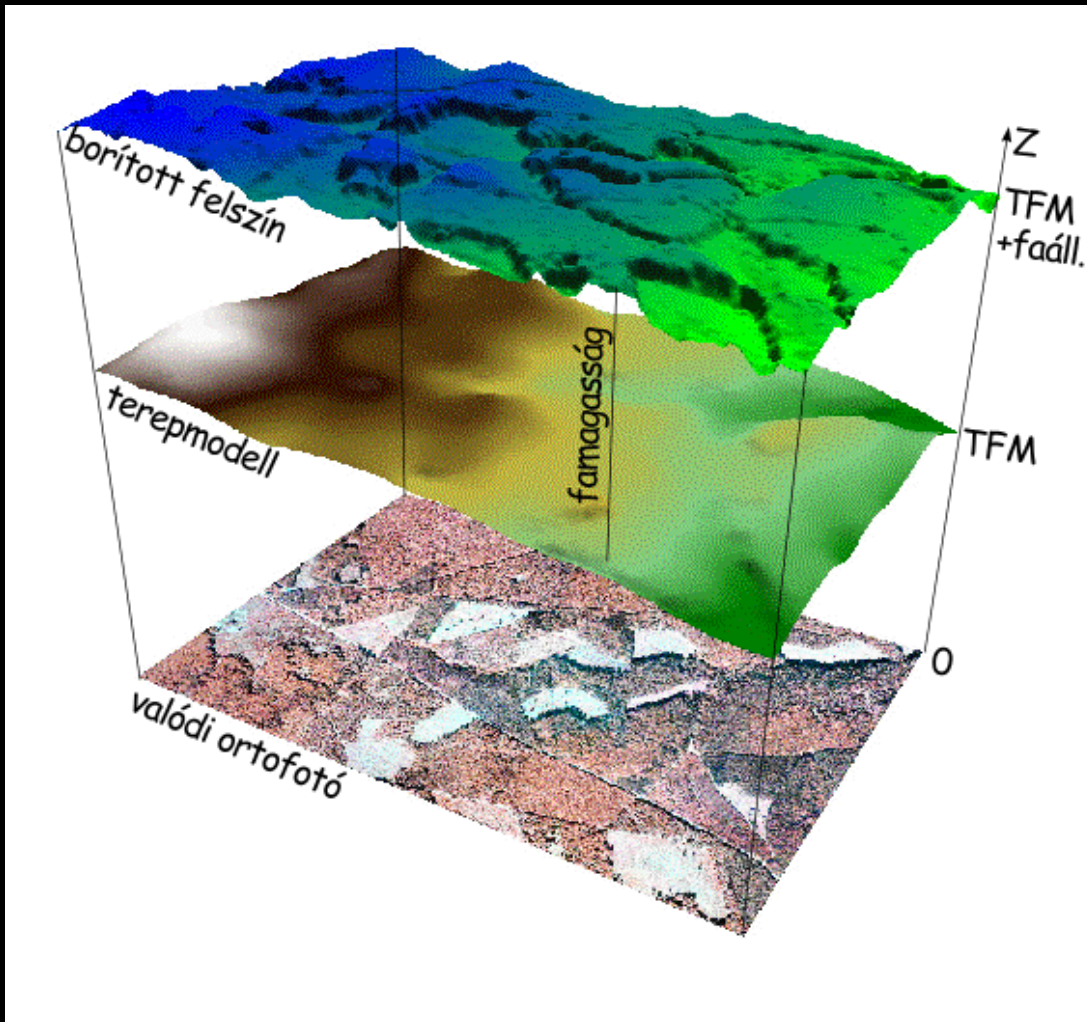
(b)

(c)

Normalizált borított-felszínmodell, Famagasság modellje (nDSM – CHM)

$$nDSM = DSM - DTM$$

$$V = F_K \cdot G_K \cdot H$$

ahol:

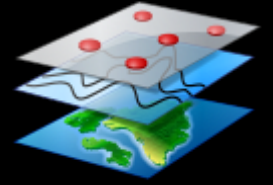
V: Faállomány fatérfogata (m³)

F_K: Koronavetületi alakszám

G_K: Koronavetületek összege (m²)

H: Átlagos faállomány-magasság(m)

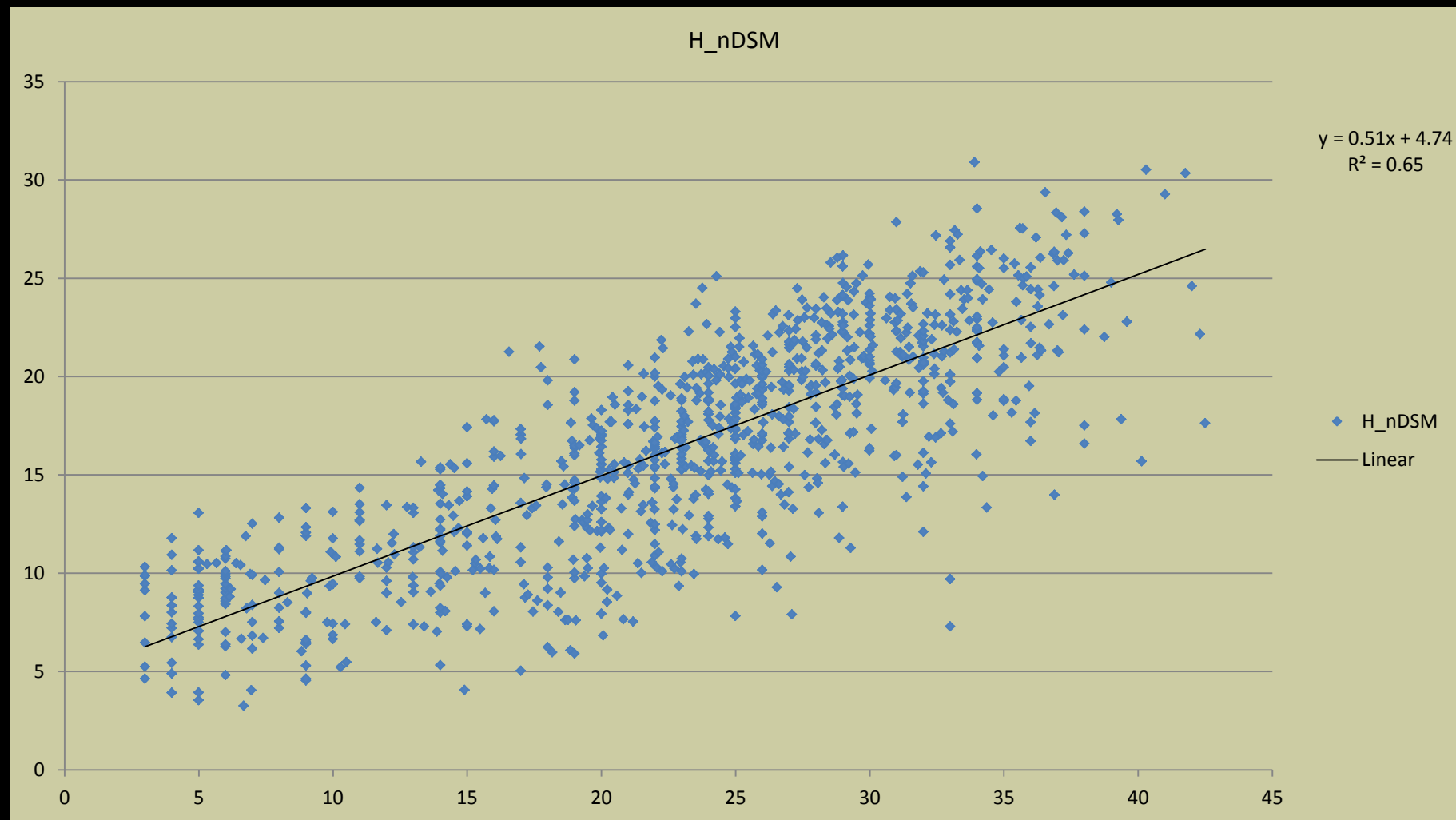
Üzemtervi adatok

- Törzsszám: N (db/ha)
- Záródás: Z
- Faállomány-magassága: H (m) terület és G alapján súlyozott
- Fatérfogat: V (m³/ha)

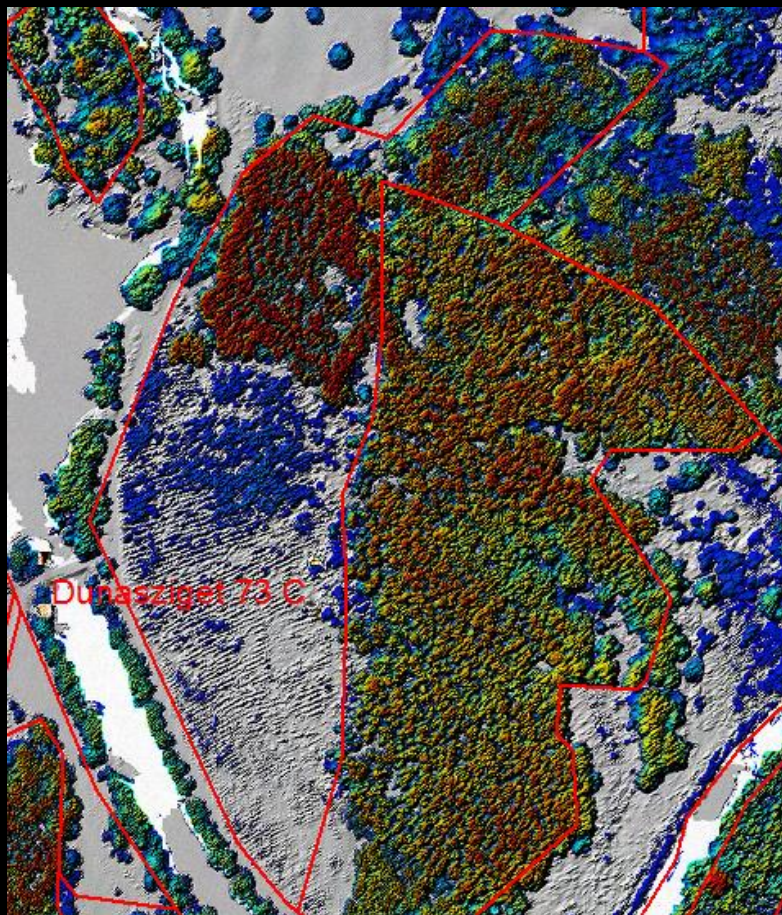
Eredmények

Faállomány-magasság

Eredmények

Faállomány-magasság

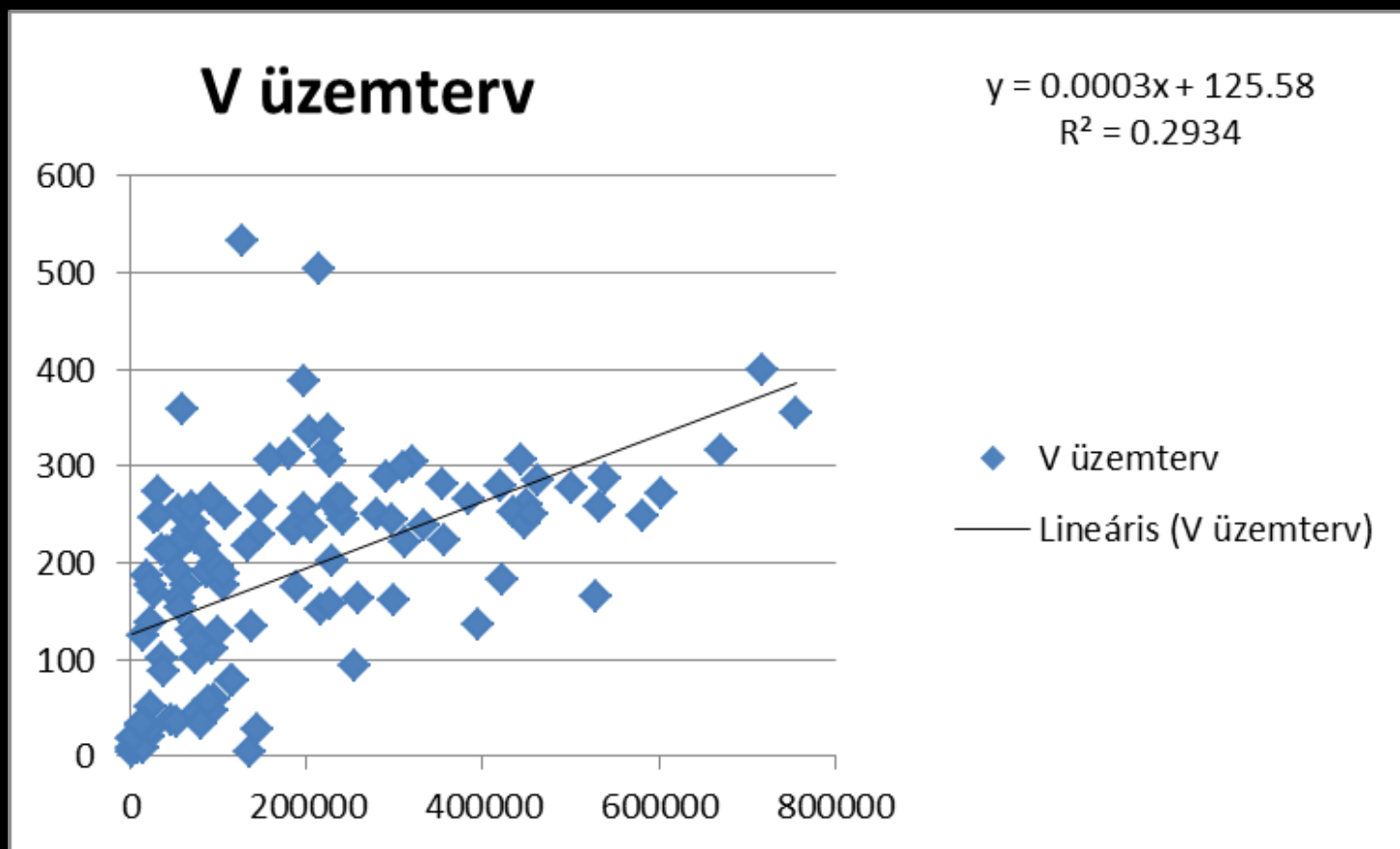

- Dunasziget 73 C
- $Z = 55\%$ (20%)
- $H = 16,0\text{ m}$ (42,5 m)

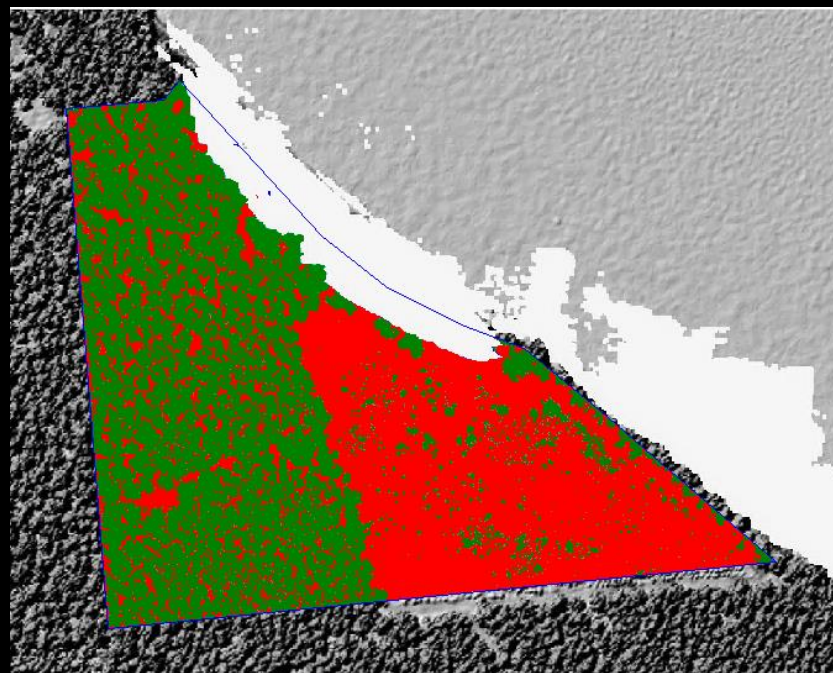
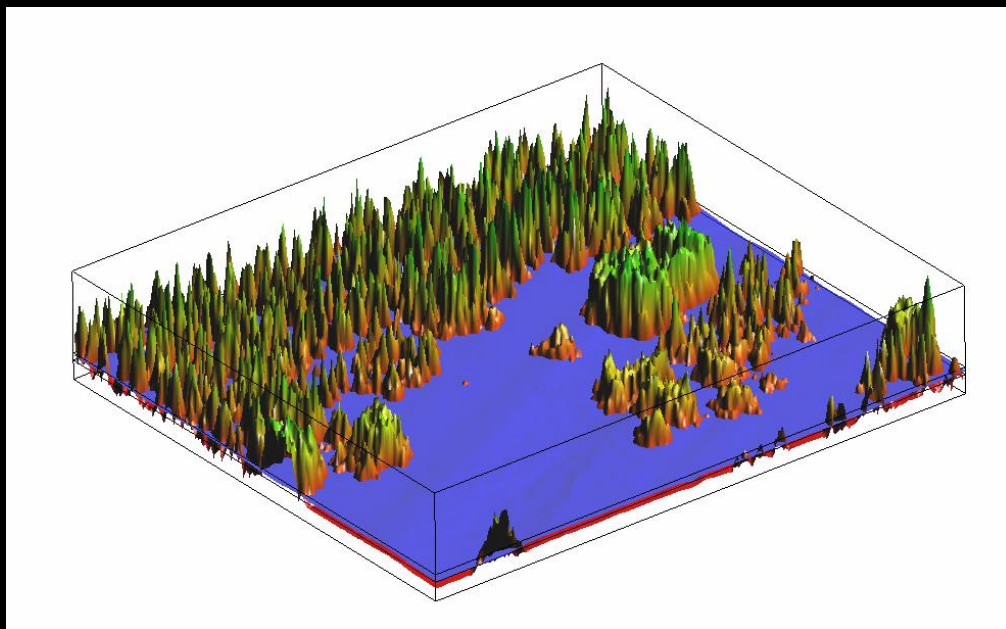
Eredmények

Fatérfogat

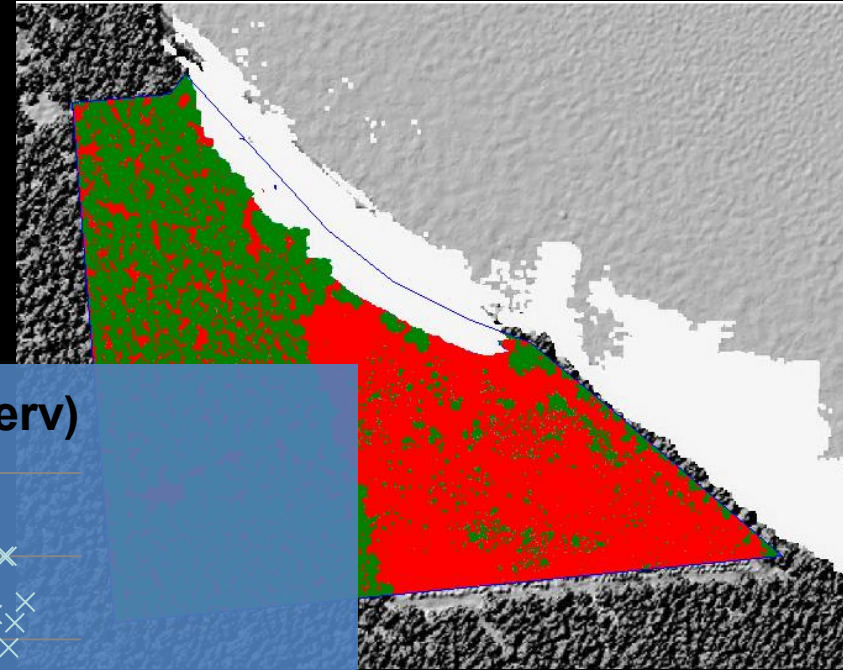
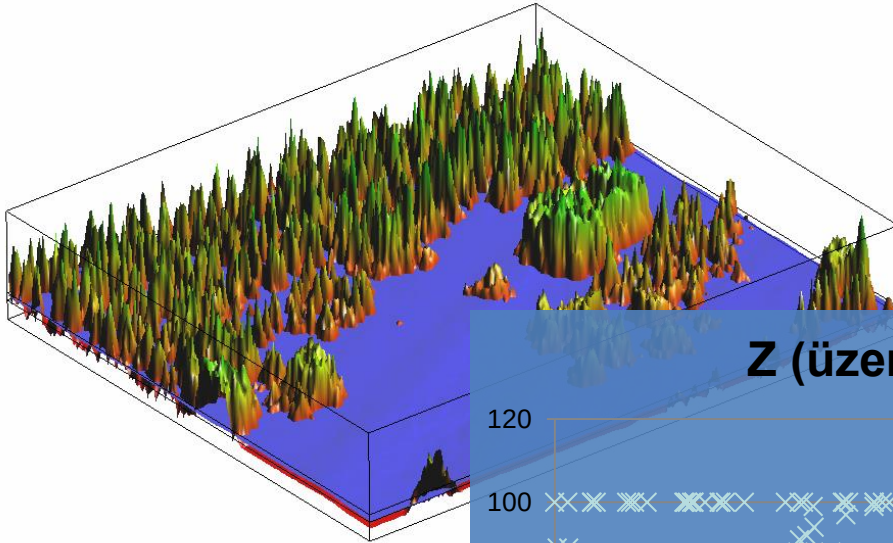
Eredmények

Záródás

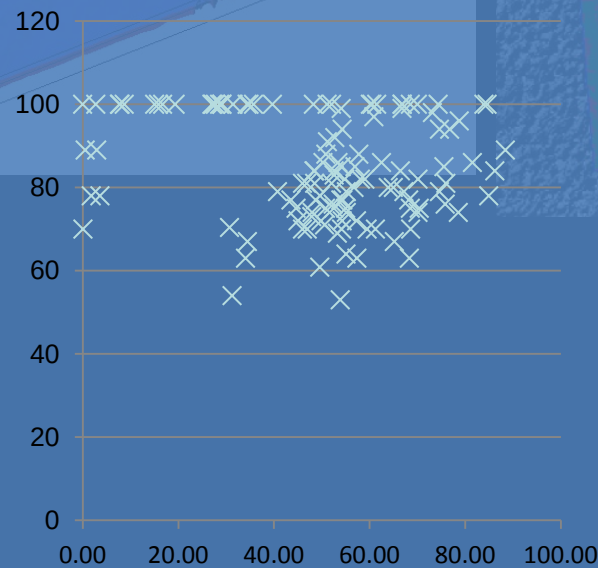

Eredmények

Záródás

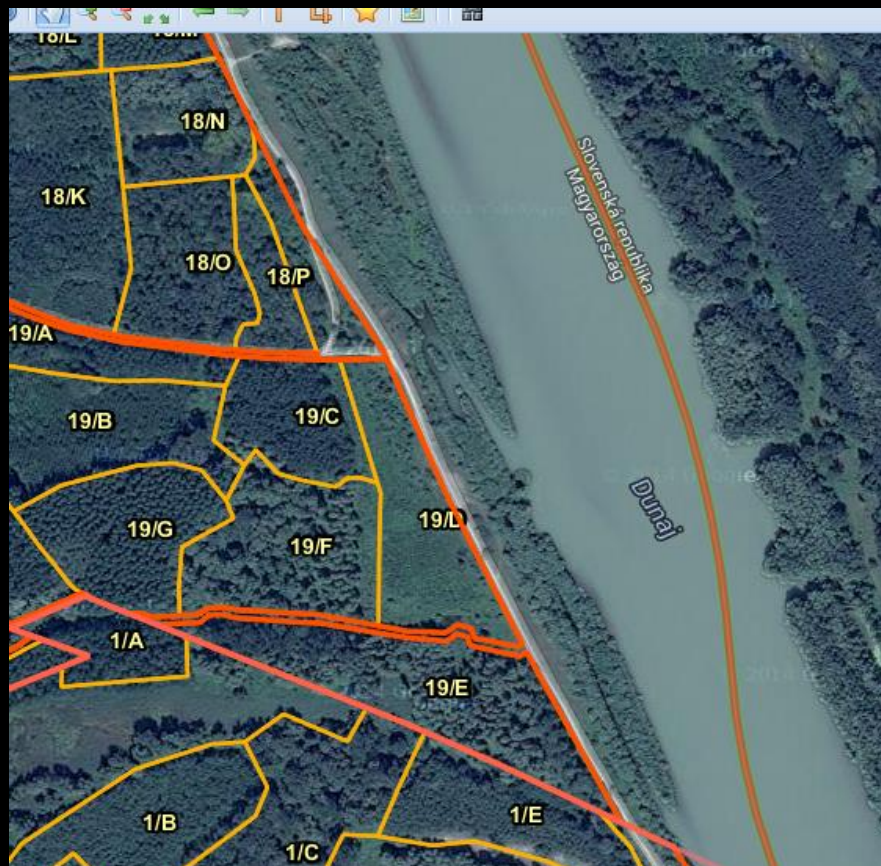
Z (üzemterv)

x Z (üzemterv)

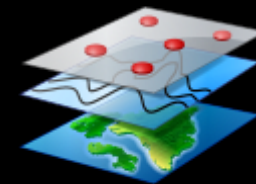
Referencia mérések

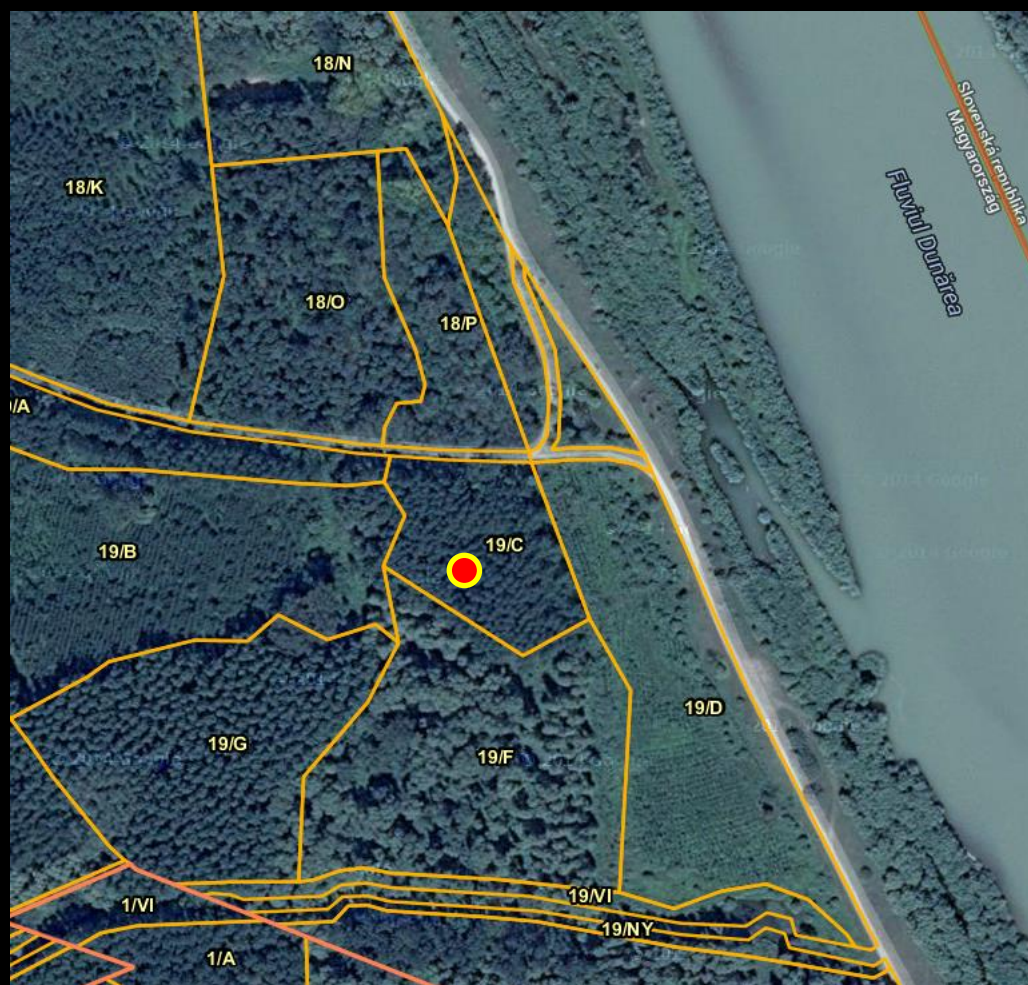
- 2014.04.03
- Kisbodak
  - 18P
  - 19C
  - 19E
- Erdőtervezés
- Földi lézeres letapogatás
- FieldMap-es felmérés (ERTI)

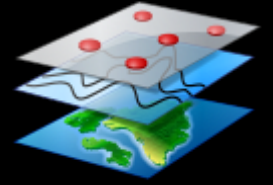
Földi lézeres letapogatás

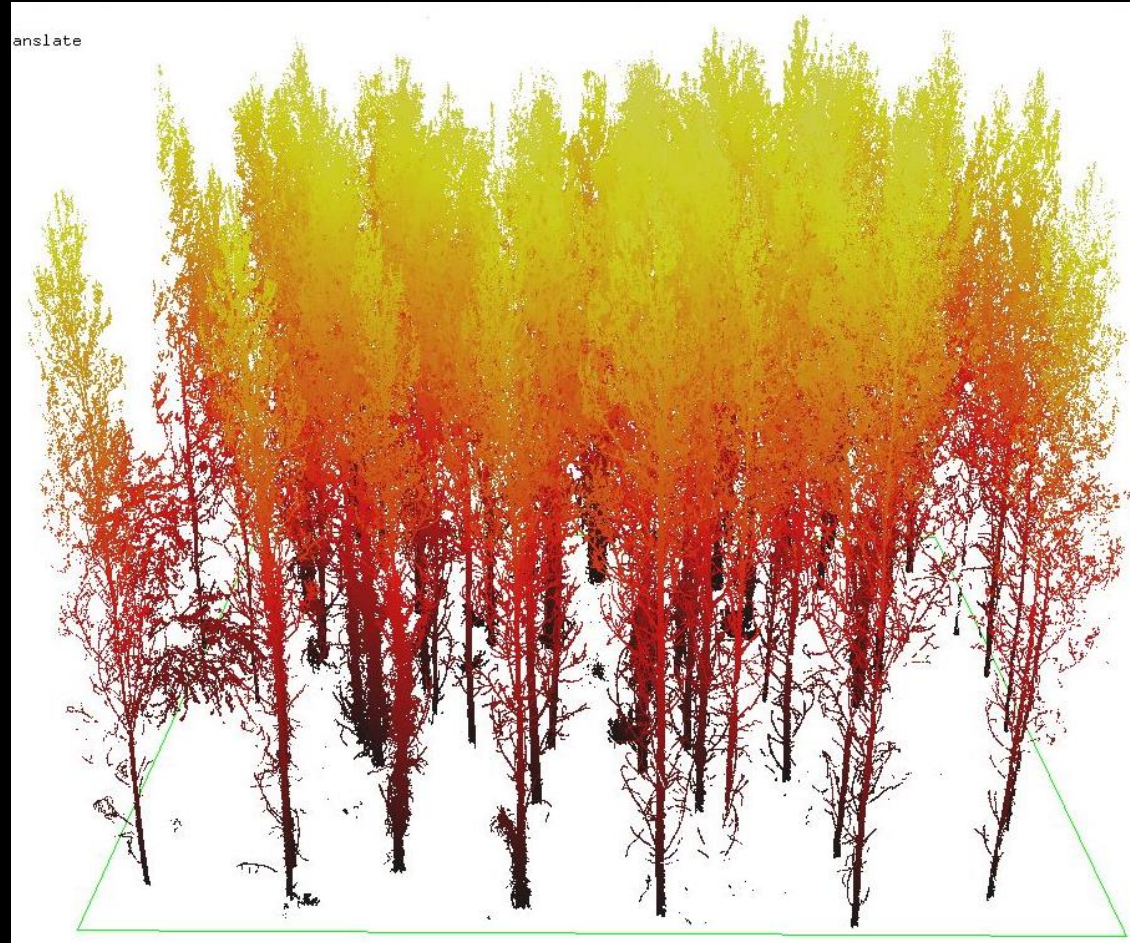
- Kisbodak, 19C
- 2014.04.03.
- Leica Scan Station 10
- Zöld lézer ($\lambda=532$ nm)
- 50 KHz
- Ponttávolság: 1 cm@ 10 m

Állománykép

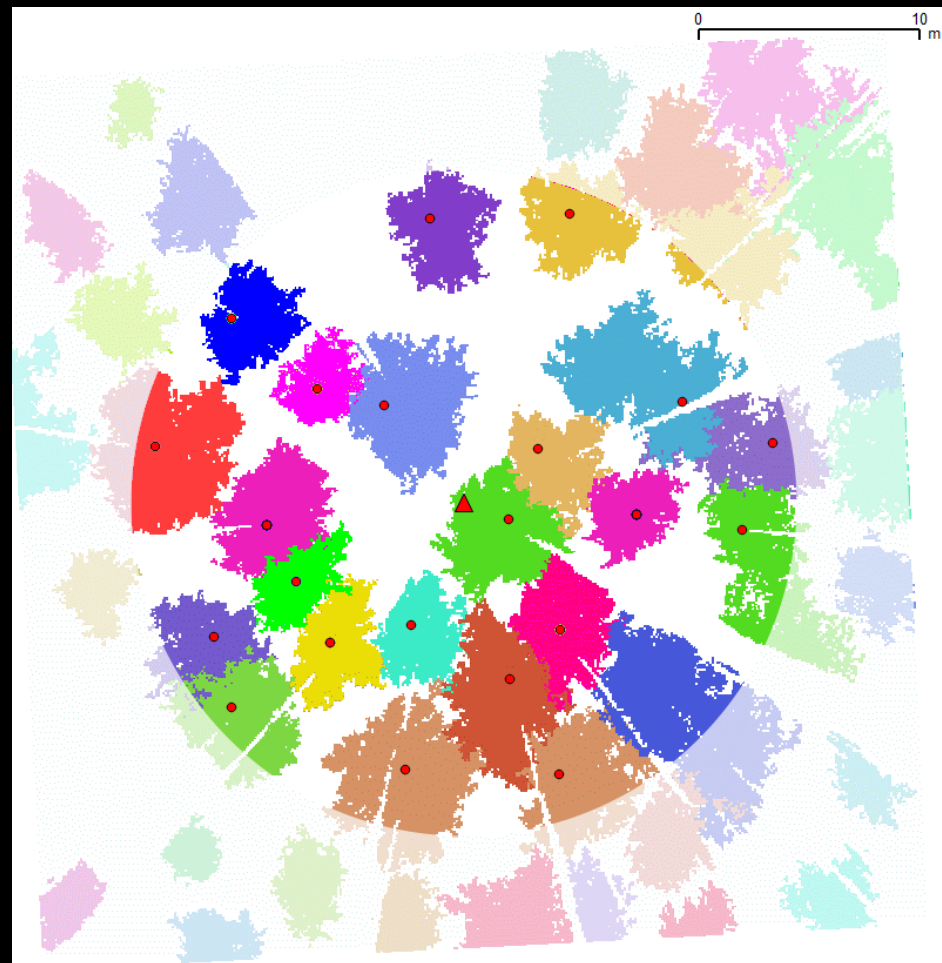
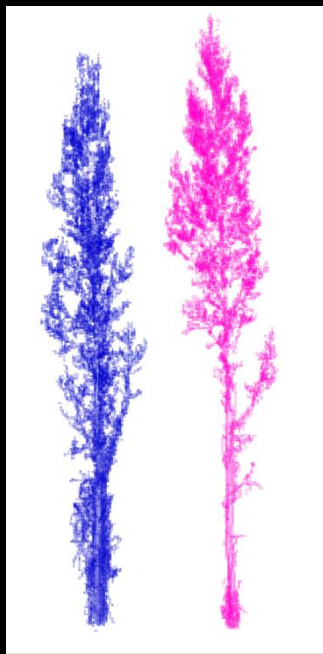
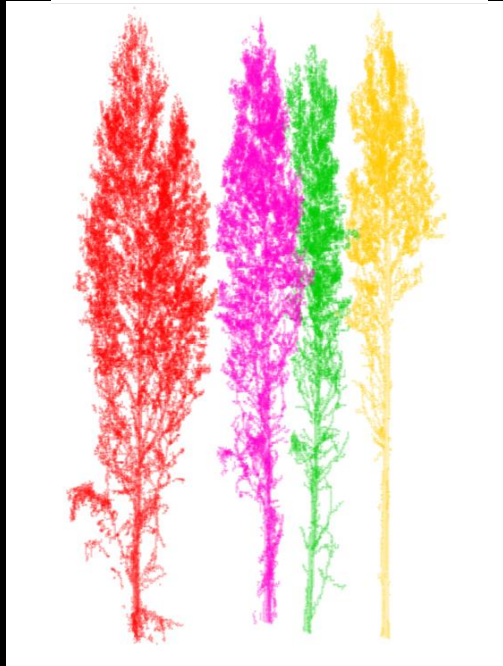

- Pannónia nyár (ültetvény)
- Szabálytalan hálózatban
- Egy lombkoronaszint
- Lombtalan állapot
- Egyenes törzsek
- Sűrű oldalágak a törzsön

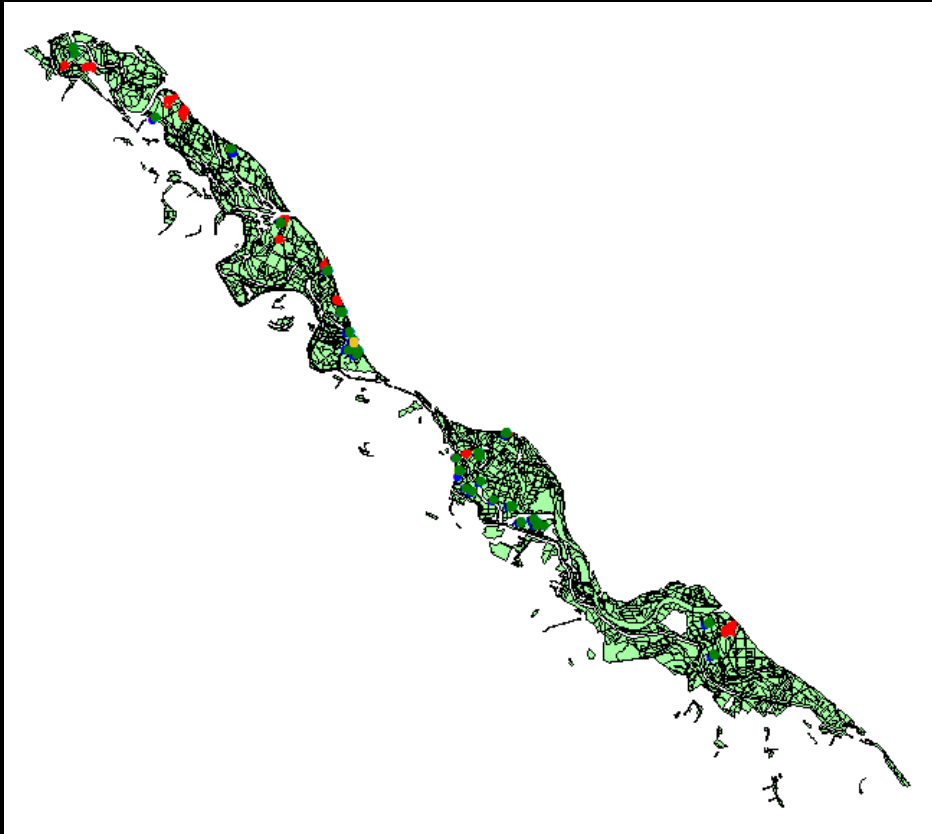
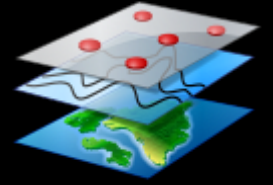

Eredmények

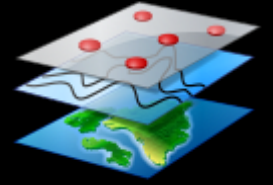
FieldMap-es felmérések (ERTI)

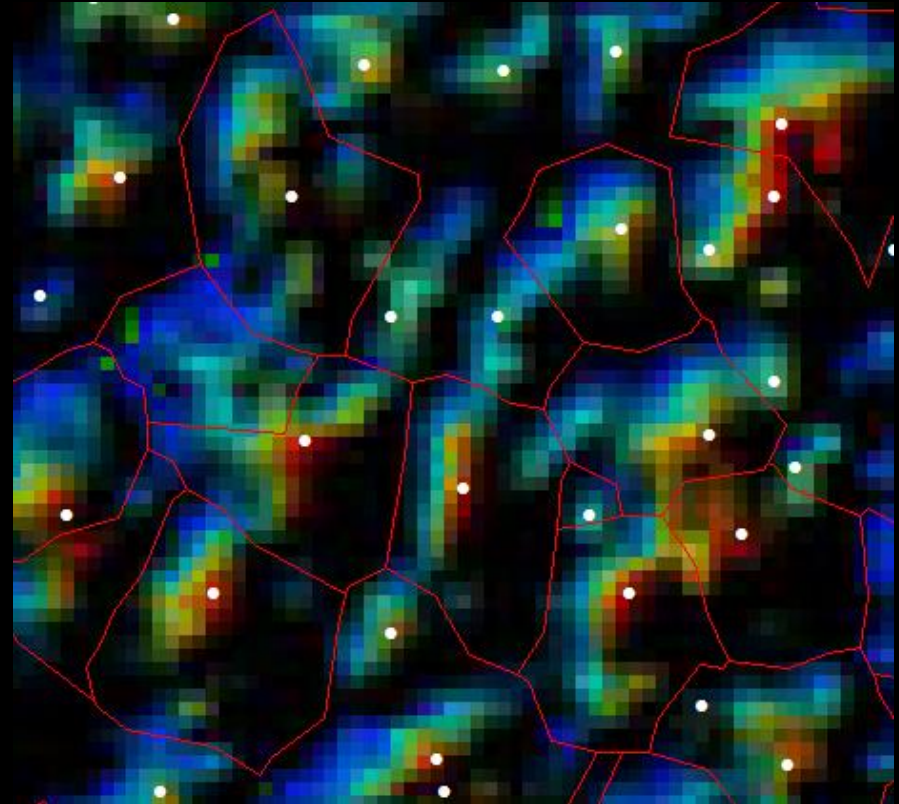
- 43 mintavételi ponton
- Különböző faállomány-típusokból
- Részletes terepi felmérések

Egyesfák szegmentálása

- Inverz vízgyűjtő-modellezés
  - Jenson és Domingue 1988
  - Gougeon 1995
  - Hyypä, Inkinen 1999
- Kifolyási pontok -> facsúcsok
- Vízgyűjtő -> fakorona

GeolQ – DigiTerra fejlesztés

GeolQ – DigiTerra fejlesztés

Eredmények

Egyesfák magassága

- Szisztematikus alábecslés
- Jó regresszió ($R^2 = 82\%$)
- Referencia adatok geometriai pontatlansága
- Magasságmérés megbízhatósága

Következtetések

Erősségek

- Faállomány-magassági adatok „aktualizálása”
- Záródás
- Egyesfák magassága (megfelelő pontsűrűség esetén)

Nehézségek

- Adatmennyiség
- Adatfeldolgozás jelenleg nem automatikus
- Faállomány-paraméterek meghatározása jelenleg nem automatikus
- További paraméterek meghatározása

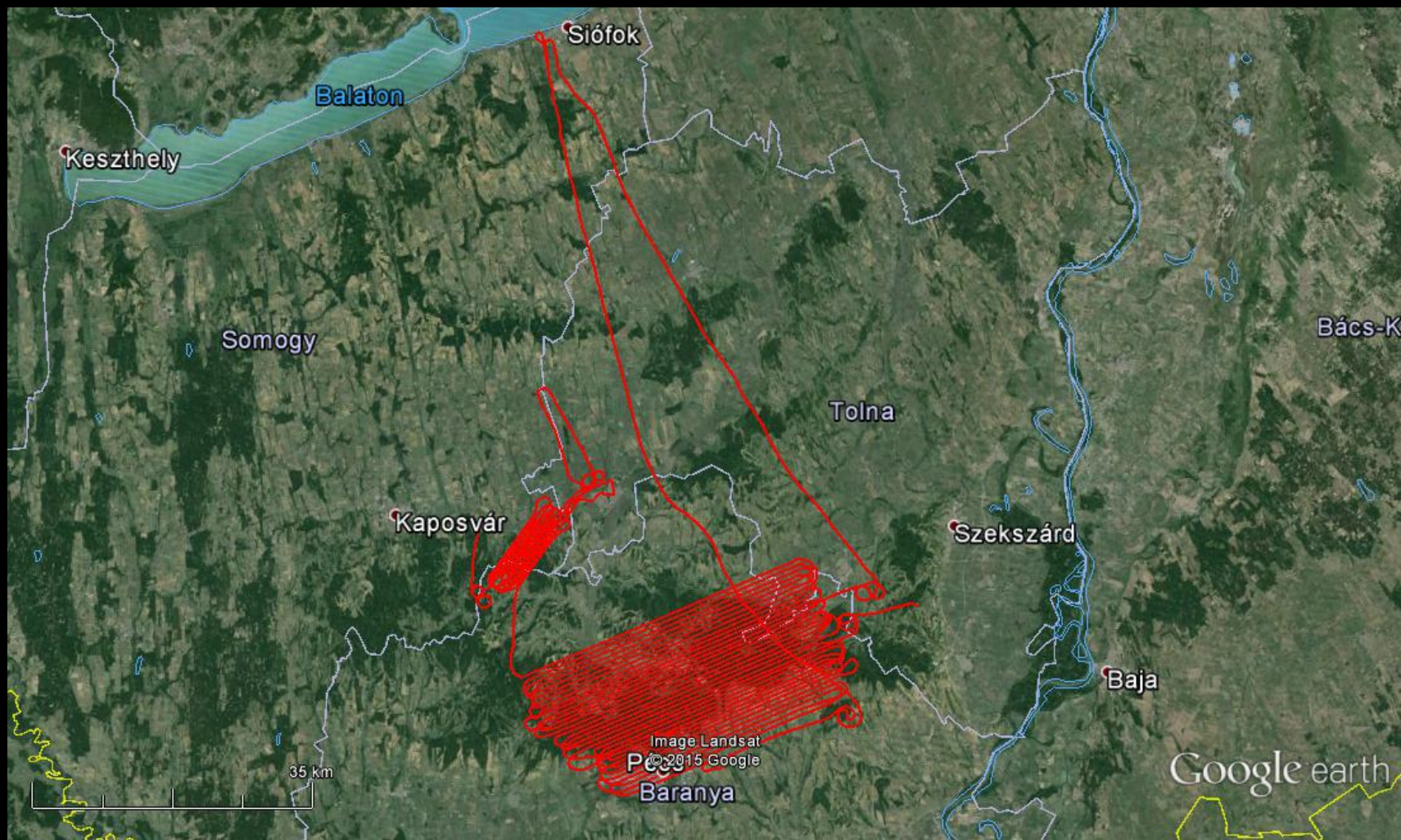

- Régészeti és erdészeti felhasználás
- ~17 km²
- Két pontsűrűség:
  - 20 pont/m²
    - 14 pont/m² sávonként
    - ~70% átfedés a sávok között
    - 31.63 pont/m² a teljes területre
    - 27,4 km²
  - 8 pont/m²

Szalacska

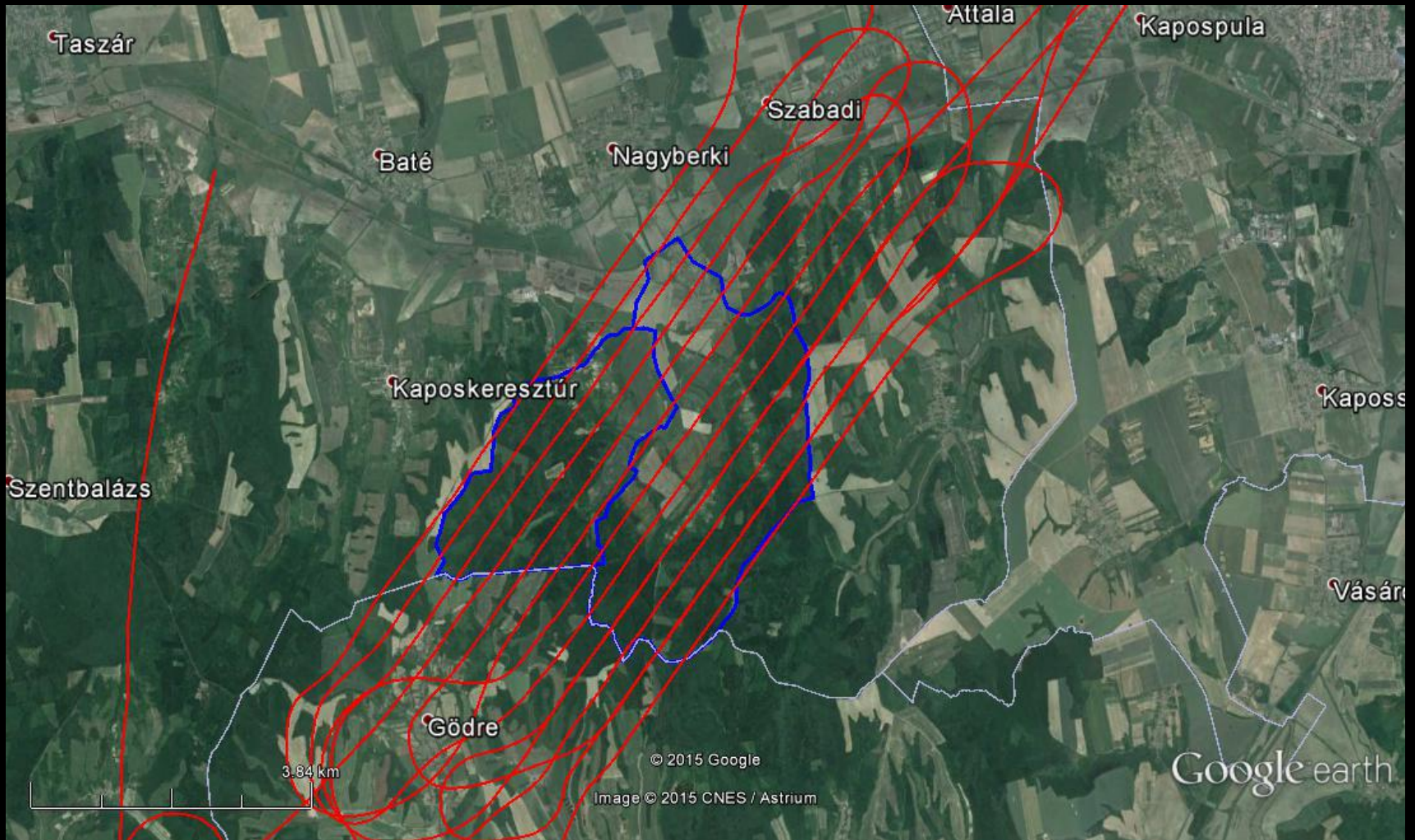
Tervezés és megvalósulás

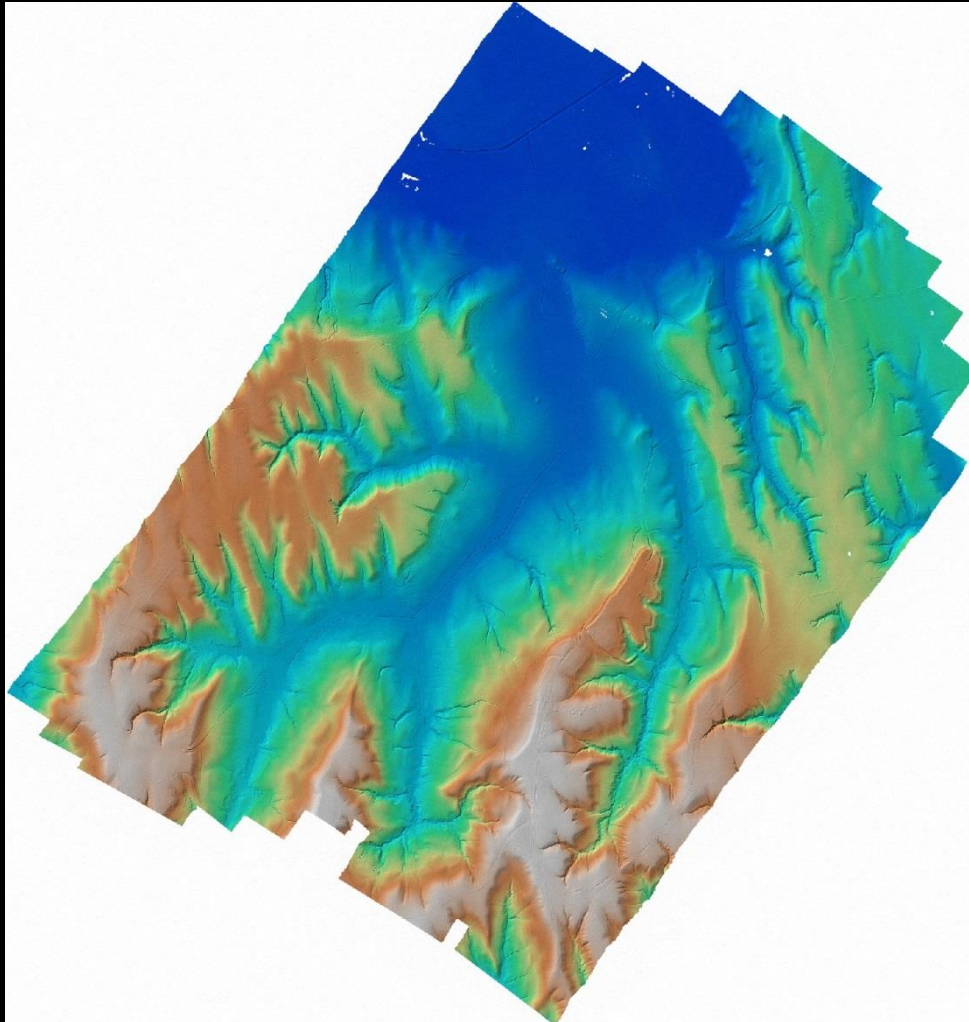
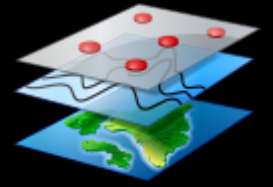

Szalacska

Tervezés és megvalósulás, 2015.03.10.

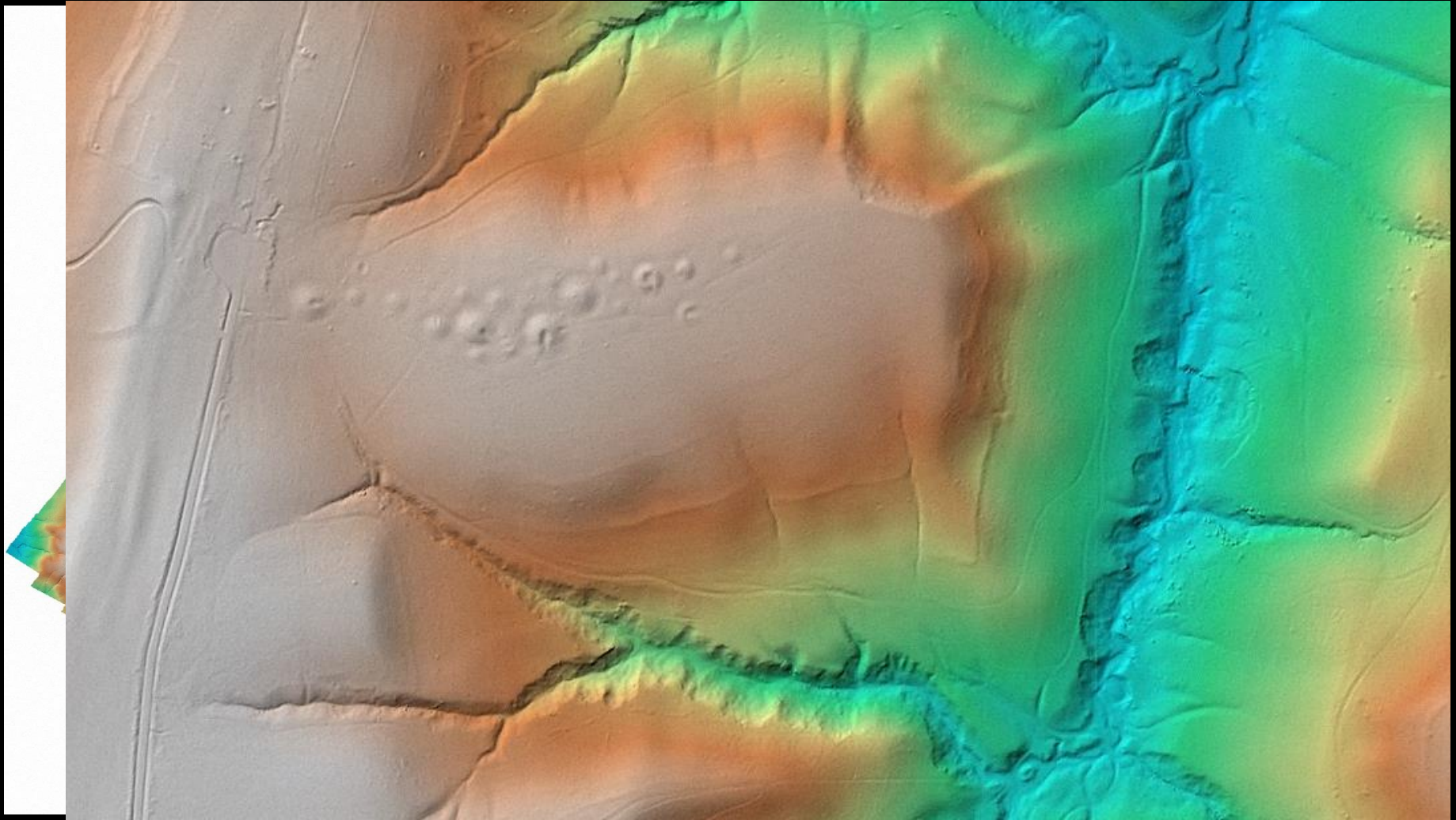
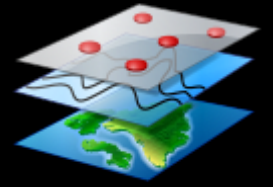

Szalacska DDM – 0,5 m

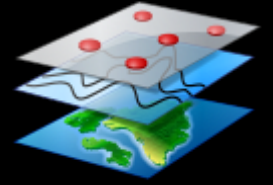

Szalacska DDM – 0,5 m

Ipoly Erdő Tervezés

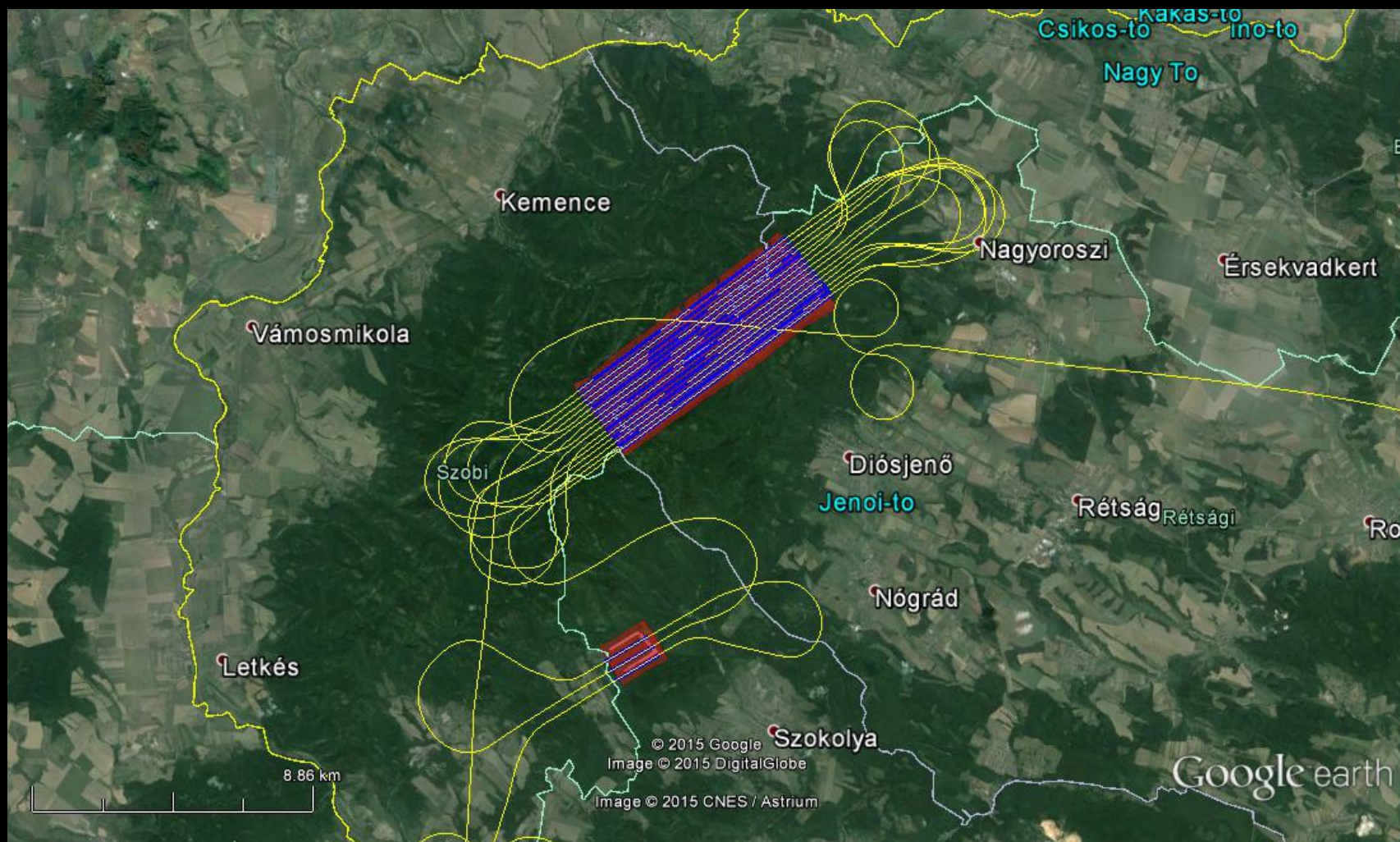
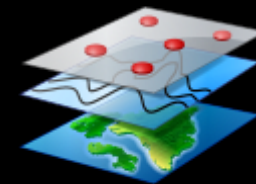
- Jégkár, 2014.12.1-2.
- Börzsöny, ~10'000 ha
- Rakottyás-völgy
- ~17 km²
- ~30 pont/m²
- ~10 cm RGBNIR képanyag

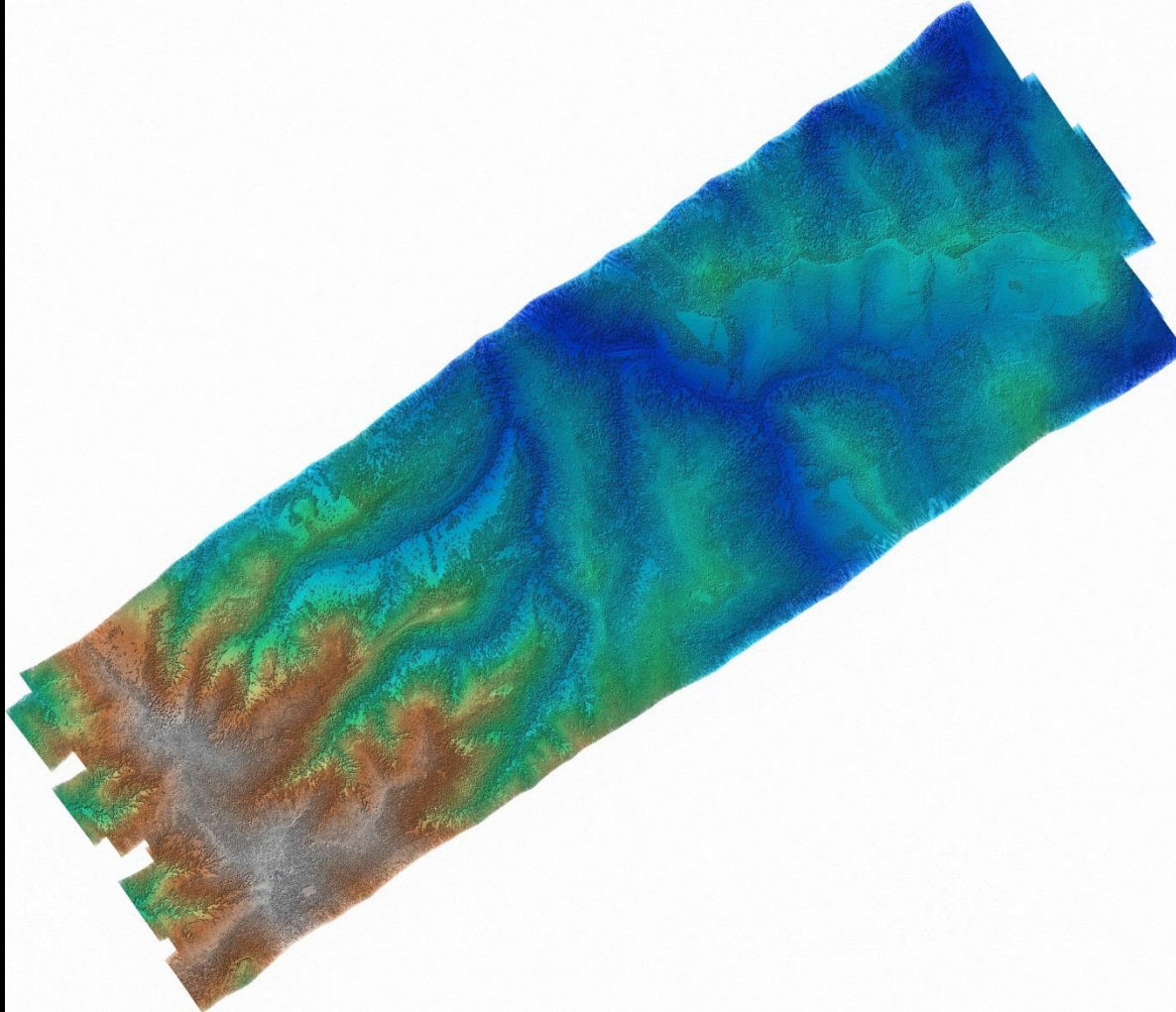
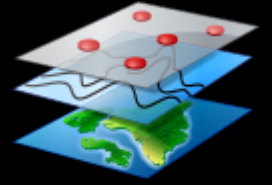
Ipoly Erdő

Megvalósulás: 2015.08.29.

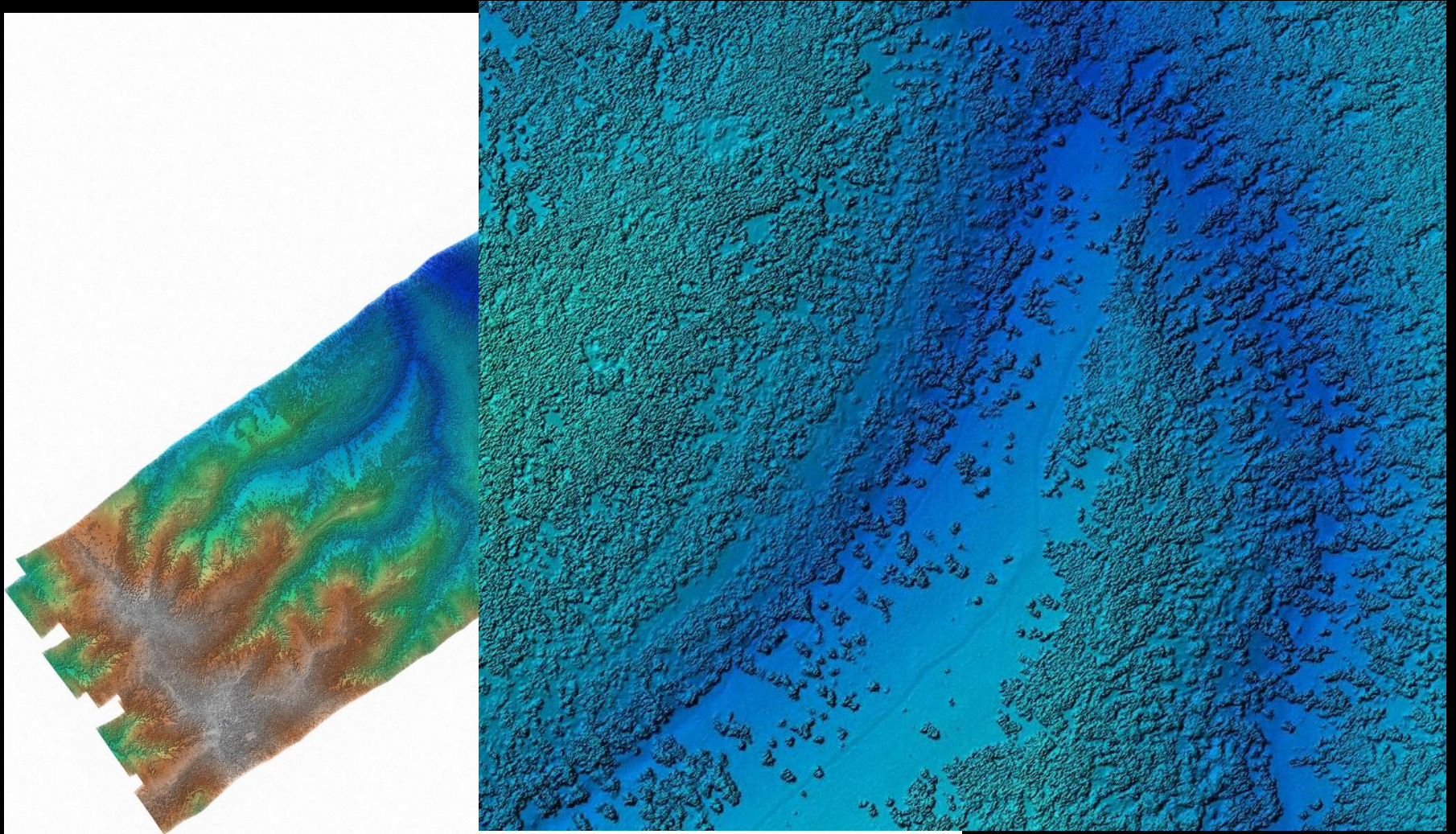
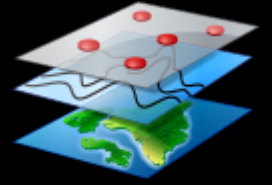

Borított Felszínmodell (DSM)

Borított Felszínmodell (DSM)

Egyes fákhöz modellezéséhez szükséges adatok

Mellmagassági átmérő

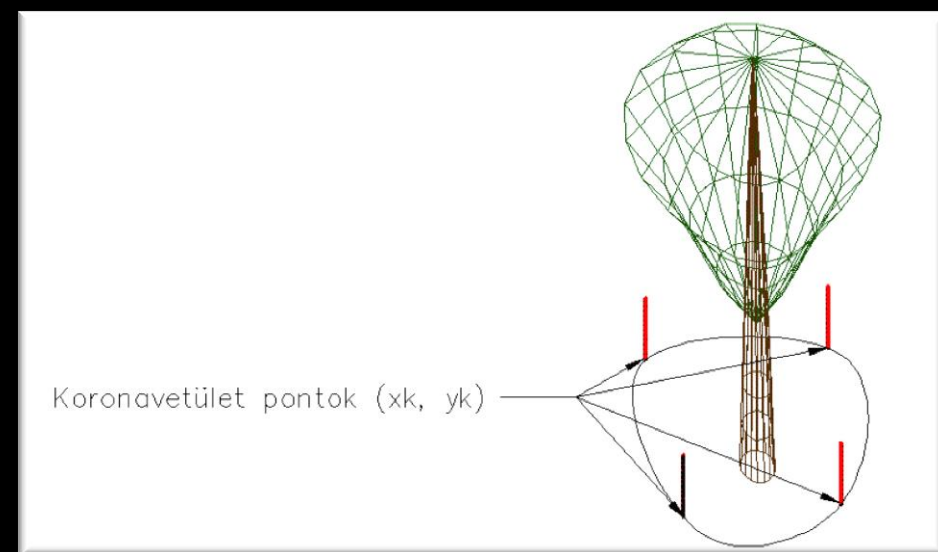
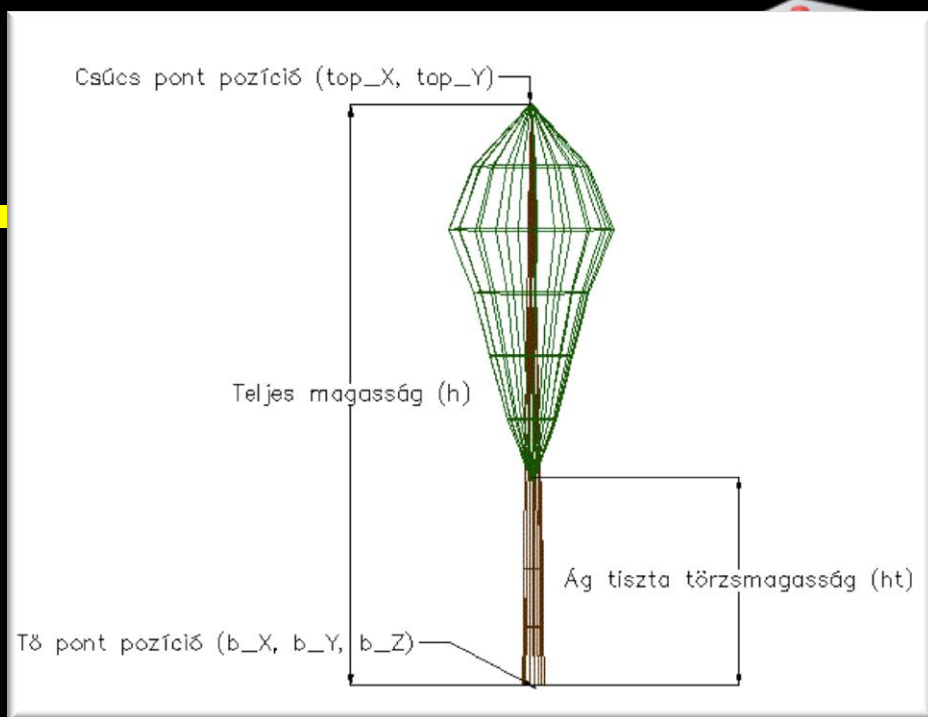
Korona vetület mérete

Teljes magasság

Ág tiszta magasság

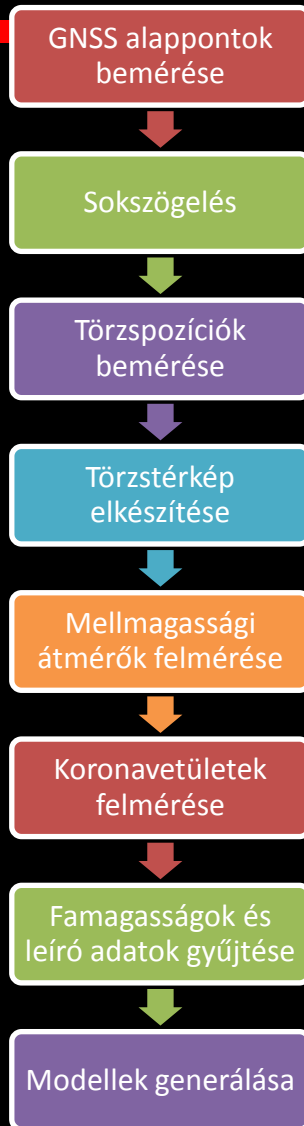
Fafaj

Korona állapota

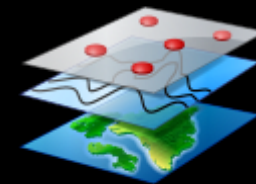

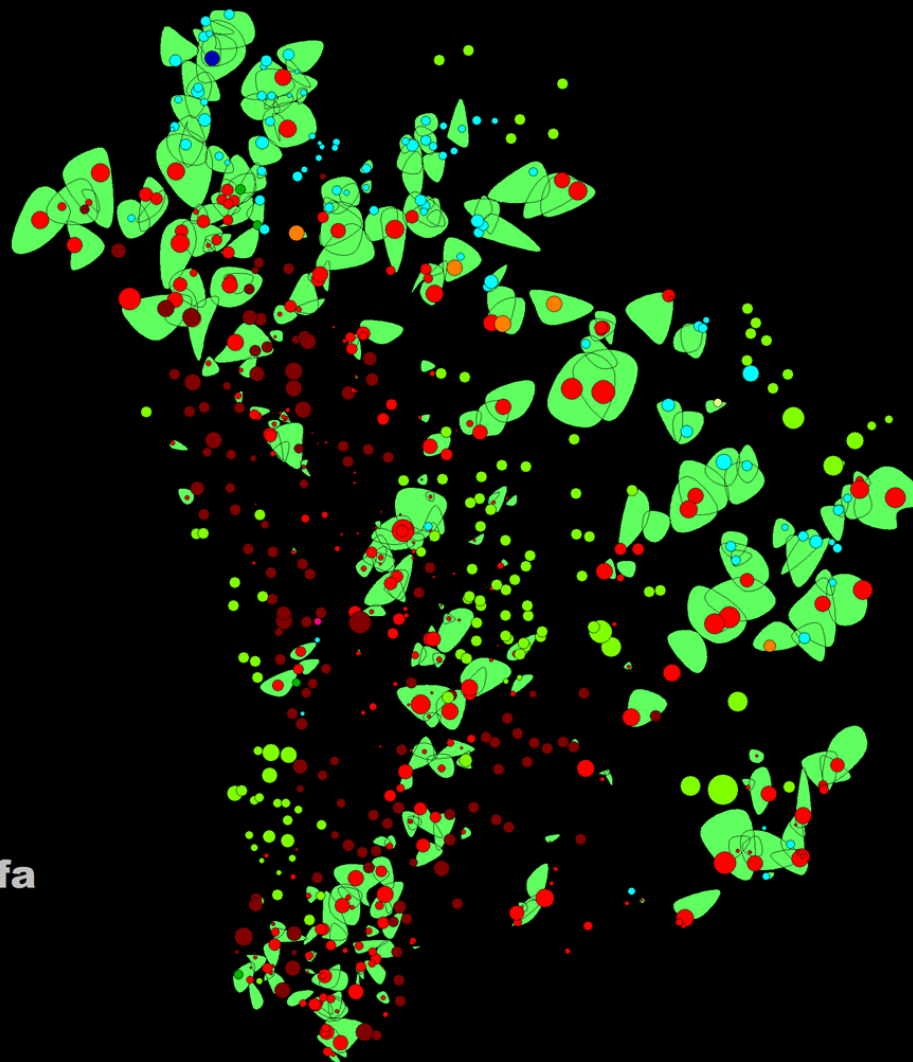
Referencia adatok gyűjtésének folyamata

Korona és törzstérkép

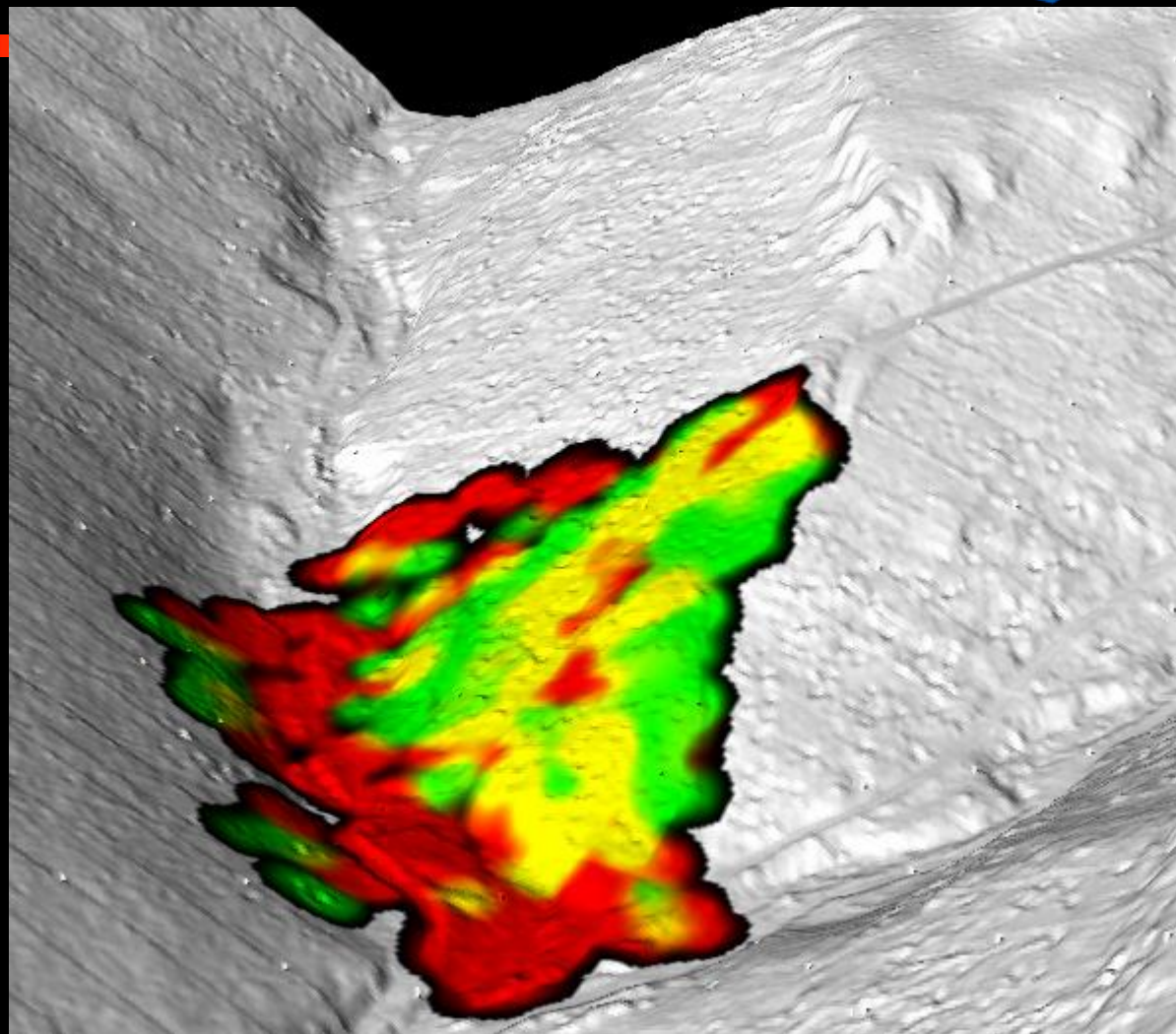
- B
- GY
- HJ
- KTT
- MJ
- RNY
- Kidőlt fa
- Tuskó

Állományrészek domborzaton

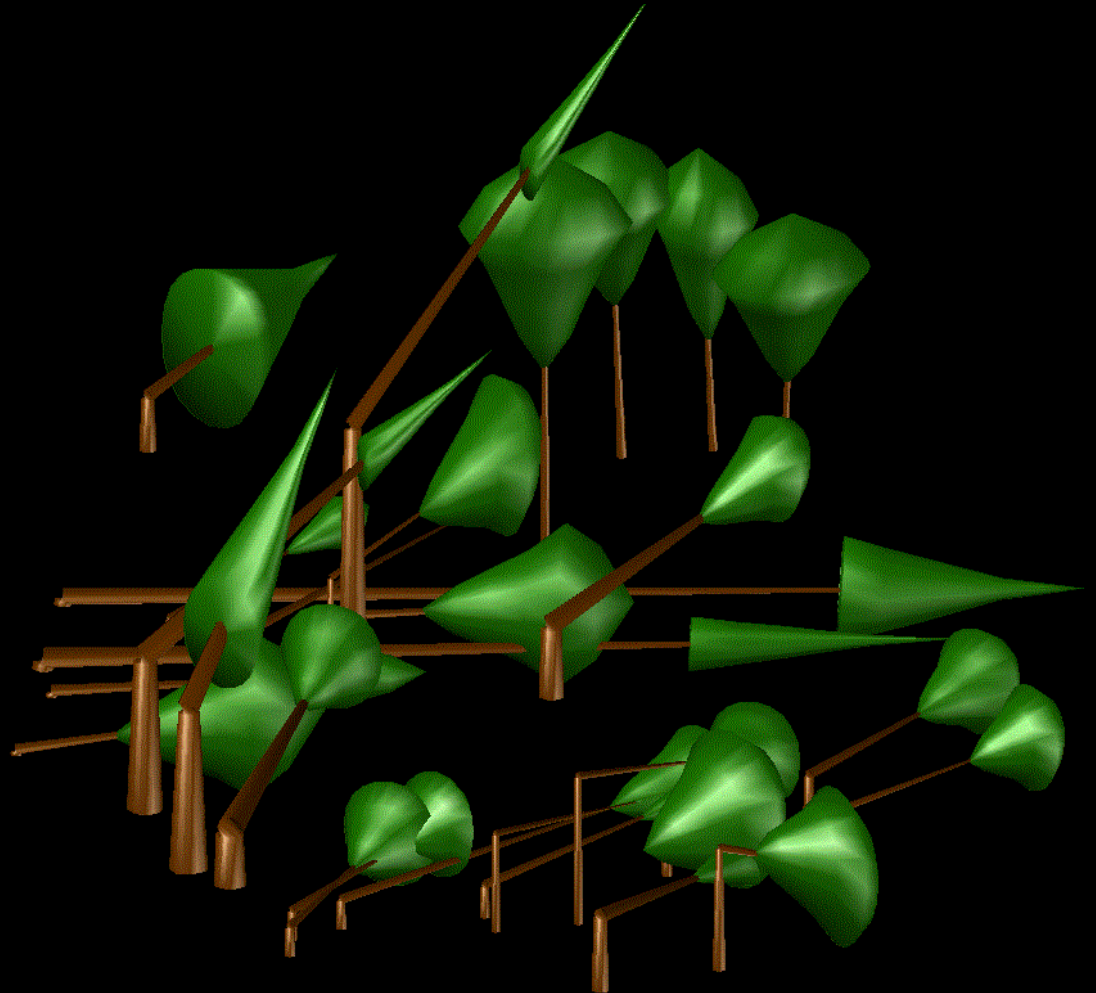
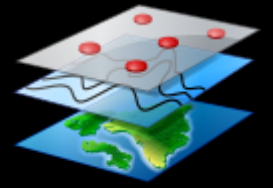

- **Álló fák**
- **Fekvő fák**
- **Vegyes**

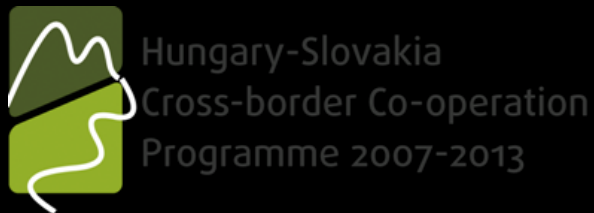
Terepi referencia-adatok

Támogatók:

INMEIN - HUSK/1101/1.2.1/0141

TÁMOP 4.2.2.D-15/1/KONV-2015-0010

European Union
European Regional Development Fund

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

<http://www.inmein.nlcsk.sk/>

kiraly.geza@emk.nyme.hu

2015.10.30.

Fény - Tér - Kép 2015, Gyöngyös

40